

REC'D NOV 9 1971

NEW YORK, N.Y.
P.O. BOX 2231
GRAND CENTRAL STA.
DIV. S
N.Y. PUBLIC LIBRARYSUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Tėvynė

Nr. 36

New York, N.Y. -10001- 1971 m. Spalio-October 15 d.

64 metai

Lietuviai studentai dirba svetur

"Komjaunimo Tiesa" rašė apie iš sta-
tybų grįžusius Lietuvos jaunuolius -
iš Kamsko sugrįžo, du mėnesius sta-
tybose dirbę, 100 studentų, iš Altajaus
320 studentų, iš Turkmėnijos -
200.

Tai skaičiai, kurie daug pasako...
Tas pats laikraštis kitoje vietoje
nurodo, kad į Kamską ar Altajų, esą
nebuvo lengva pakliūti... O ten pa-
kliuvę lietuviai studentai neblogai
padirbėję, nes jų rankomis buvo sta-
tomi gyvenamieji namai, garažai, vai-
kų darželiai ir darbų buvo atlikta
už 300.000 rublių.

Studento, V.Katiliaus, vasaros me-
tu dirbusio Turkmėnijoje, - Čardžou
vietovėje, laiško ištrauka: "Staty-
bininkai užbaigė statyti du namus...
Diena iščiulpė jėgas, išsekino. Nuo
saulės niekur nepabėgsi. Vaikinai pa-
lieka visas jėgas, visą energiją sta-
tybos aikštelėje".

Kauno Medicinos instituto studen-
tai buvo išsikūrę Lenkijoje, Bialy-
stoko (Balstogės) medicinos akademi-
jos bendrabutyje. Juos autobusas kas
dien gabendavo į netoliese esantį -
Starošelco miestuką, kur jiems tek-
davo dažyti metalines konstrukcijas.
Ten jie aplankė dailininką Joną Šeš-
toką.

Vilniaus universiteto studentai -
jau ketvirtį metų kas vasarą dirba
Rytų Vokietijoje, Greifvalde. Jie
dirba atominės elektrinės statyboje.
Vokiečiai lietuvius studentus už jų
darbą, triūsą, apdovanojo pagyrimo
raštais bei emblemomis...

Praėj. vasarą Lietuvoje veike 113
studentų "darbo ir poilsio stovyklų"
ir jose dirbo 14.000 studentų ir mok-
sleivių. (E.)

DEMONSTRACIJA prieš sovietus įvyko
š. m. rugsėjo 5 d., Canberroje, Aus-
traliijoje. Ukrainiečiai atvyko ir iš
kitų Australijos miestų - Melbourne,
Sydney ir Newcastle. Apie 1.100 de-
monstrantų protestavo prieš Sovietų
S-gos istoriko, ukrainiečių kilmės,
Valentino Moroz nubaudimą devynerių
metų priverčiamo darbo stovyklos bau-
sme. Vienas demonstrantas net 16 va-
landų buvo prisitvirtinęs rėžiais,
prie medžio ties sovietų ambasada. E.

* DAUGUMA KATALIKŲ esą už tai
kad būtų kontroliuojami gimimais,
nors Vatikanas, kaip ži-
nia, yra tam priešingas. Taip
bent patyrė viešosios opinijos
tyrinėtojai. Anketoje buvo pa-
tiektas klausimas, ar gali ka-
talikas pasipriešinti popie-
žiaus nusistatymui ir vykdyti
gimimų kontrolę. 58 nuosimčiai
pasisakė už gimimų kontrolę, 31
nuoš. buvo priešingi ir 11 % -
neturėjo aiškaus nusistatymo.

Nauja V.Vildžiūno medžio skulptūra,
vaizduojanti didįjį dailininką ir
kompozitorių M.K.Čiurlionį.

Nykstanti lietuviška daina

FILOLOGIJOS MOKSLŲ kandidatė, B.
Kazlauskienė "Komj. Tiesoje" nusi-
skundė, kas lietuvių liaudies daina
Lietuvos jaunimo gyvenime užima vis
menkesnę vietą. Esą, tolimųjų konti-
nentų muzika pripildanti pobūvius ir
poilsio vakarus. Į magnetofonus įra-
šomi ar dainuojami "šlageriai", kurių
turinys ir meniškumas neprilygta
liaudies dainai.

B.Kazlauskienė teigia, kad ieškoma
įvairių būdų dainoms išmokti. Gi vie-
nas patikimiausių būdų joms išmokti
ir pamilti, tai patiems jas rinkti -
iš liaudies. Dėl to pasiūlyta - kuo
didesnį dėmesį kreipti tautosakos rin-
kimui. Tautosakos rinkimo centras -
yra Vilniuje, L.Mokslo akademijos,
Lietuvių kalbos ir literatūros in-
stitute. Šiuo metu Institute esą su-
kaupta daugiau kaip 770.000 kūrinių:
apie 350.000 dainų ir 50.000 melodi-
jų, apie 60.000 pasakų, 7.000 žaidi-
mų, daugiau kaip 200.000 smulkiosios
tautosakos užrašų.

Autorė kreipiasi į tautosakos my-
lėtojus šiais žodžiais: "Visi, kam
miela ir brangi mūsų liaudies kūryba
ateikite į talką". (E.)

* MODESTAS PAULASKAS, pasižymėjęs
krepšininkas, paskirtas sovietų val-
stybinės krepšinio komandos vadovu.

Sausa vasara Lietuvoje

VASAROS mėnesiai Lietuvoje pasižy-
mėjo ypatinga sausra. Buvo ir nuos-
tolių. "Tiesa" skelbė, jog vasarą,
Lietuvoje degė miškai, durpynai....
Beveik visą vasarą degė Rekyvos dur-
pynai, jie smilko ir rugsėjo pirmo -
mis dienomis. Paaikškėjo, kad prieš-
gaisrinė kova buvusi sunki dėl men-
kos organizacijos ir apsileidimo.

Tas pats dienraštis kiek anksčiau,
teigė, jog buvę graudu žiūrėti į pa-
geltusius bulvių laukus, parudusias
pievas, vanduo upėse buvo nusekęs...
Lietuvoje sausrų pasitaikydavo ir an-
ksčiau, tačiau šių metų vasara buvo
reta ir sausra ir aukštomis tempera-
tūromis. Vilniuje š. m. liepos mėn.
lijo 5 kartus, Kaune - 4 kartus, rug-
piučio mėn. Vilniuje 3 kartus. Per
abu vasaros mėnesius kritulių iškri-
to vos 30-50 mm.

Šių metų sausros sutapo ir su auk-
štomis temperatūromis. Nuo liepos 26
d. karščiai Lietuvoje buvo virš 30
laipsnių (arba daugiau kaip 85 Fah-
renheito), o nuo liepos 24 d. beveik
visą mėnesį temperatūra siekė virš
25 laipsnių Celsijaus (per 75 F.).

Tai labai išdžiūvino dirvą, kurio-
je drėgmės atsargos po negilios žie-
mos buvo mažos. (E.)

* LIETUVOJE vandens malūnai,
kaip rašo vietinė spauda, jau
nyksta. Tuo tarpu dar yra Ven-
tos baseine - 38 malūnai, Sven-
tosios - 37, Minijos - 25.

* MARIJA DANILEVIČIENĖ, moky-
toja, rūpinasi įsteigti apleis-
tam Viešintų vėjo malūne etno-
grafinį muziejų, kuriam jau esą
surinkta pakankamai eksponatų.

* ANYKŠČIŲ SMĖLIS, pasirodo,
yra ypatingai tinkamas stiklo
gamybai, todėl jo transportai
siunčiami į Panevėžio ir Vil-
niaus stiklo fabrikus.

* LIETUVOS pradžios mokyklų
vaikai buvo paraginti suteikti
Šiaurės Vietnamui pagalbą. Jie
rinkdavo vaistinius augalus, ga-
bendavo juos į mokyklą, o iš ten
į surinkimo punktus. Tai buvo
vadinama "Zalioji pagalba

Ohio SLA kuopų suvaziavimas

Susivienijimo Lietuvių Ame-
rikoje Ohio valstijos kuopų ve-
kėjų ir organizatorių regionis
suvaziavimas įvyks 1971 m.
spalio 30 d., šeštadienį, 9 val.
ryto Clevelande, Čiurlionio An-
samblio namuose, 10908 Magno-
lia Drive. Pagrindinis suvazi-
avimo dienotvarkės punktas: nau-
jų narių įrašymas į SLA ir nau-
jas vajus.

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
(Except the Month of August)
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numeriu išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senais adresu ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Mums reikalinga daugiau veikėjų

Mūsų Susivienijimo veikloje pasigendame ir dažnokai aimanuojame, kad šiais laikais jau nelengva padaryti pažangą ir padidinti kuopas. Šiuo reikalu basisielodami ieškome ir surandama įvairių priežasčių. Sakoma, kad esančios kaltos lietuviškos visuomenės nuotaikos, kad pati fraternalinė veikla visoje šalyje yra susilpnėjusi.

Iš to, kad skelbdami naujų narių įrašymo vėjus, dažnokai nesulaukiame geresnių rezultatų, darome išvadas, jog tenka sutikti su mežesne veikla ir palikti kuopas jau nepapildomas naujais nariais.

Tačiau, kad čia paminėti samprotavimai greičiausia tėra tik paviršū-tiniško pobūdžio, nesunku tuo įsitikinti. Štai akivaizdus įrodymas. Mūsų laikraščio 31 numeryje, pirmame puslapyje buvo paskelbtas SLA organizatorių sąrašas ir buvo nurodyta, kiek kuris veikėjas pastaruoju metu sugebėjo gauti naujų narių. Iš ten paskelbtų skaičių matome, jog buvo organizatorių, kurie gavo daugiau 50 naujų narių, o tuo pačiu laikotarpiu kiti organizatoriai gavo vos po vieną narių.

Ši aplinkybė verčia giliau pasvarstyti klausimą, kodėl vėjus neduoda pageidaujamo rezultato? Ar tik nėra svarbiausioji priežastis, kad vėjus pasisekimas nepakankamas dėl to, kad mes neturime didesnio skaičiaus sumanių, energingų ir jaučiančių pareigą Susivienijimui pagelbėti veikėjų? Tik pagalvokim, koks skirtumas būtų vėjus rezultato, jeigu Susivienijimui dirbtų bendrą dvidešimt organizatorių, sugebančių gauti po 50 naujų narių.

Todėl šiuo metu yra pats aktualiausias reikalas - padidinti organizatorių skaičių. Kiekvienoje kuopoje ar apskrityje, kad pradėdam svarstyti vėjus reikalus, nepasitenkinkim

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* ARGENTINOS lietuvių organizacijų tarybai pirmininkauja A.Mičiuidas, o sekretoriauja L.Sruoga, buvusio Lietuvos paštų direktoriaus inž. Adolfo Sruogos sūnus. Neseniai įvykusiame šios tarybos posėdyje pranešta, kad lituanistinė mokykla jau veikia ir darbas vyksta sėkmingai. Taip pat, prisiminta, kad Lituania gatvė Lomas de Zamora mieste atidaryta rugs. 12 dieną.

* LIETUVOS miestų ir miestelių atsiradimo istorijai paskyre savo darbą lenkų istorikas Stanislovas Aleksandrovič.

* "ŠEŠIOLIKOS BROLIŲ" vardu vadinama liepa, kuri auga Papilės parke. Ši vardą liepa gavo todėl, kad ji turi šešioliką kamienų.

* POETO ANTANO VIENAŽINDŽIO, jo 130 metų gimimo sukakties proga, atidarytas muziejus Gipėnų kaime, Dusetų valsčiuje. Ši žymų lietuvių lyriką, prisiminė vietiniai žmonės, Dusetų moksleiviai ir mokytojai.

* JUOZAS AIDULIS-Gaidulis už nuopelnus renkant tautosaką, paskelbtas Lietuvos kraštotyros draugijos garbės nariu.

* LIETUVOS BUITIES muziejus įsteigtas Šalia Kauno, prie Kauno marių, netoli Rumšiškų. Ten statomi iš įvairių Lietuvos vietovių atgabenti senoviniai namai, o taip pat renkami senoviniai namų apyvokos daiktai bei drabužiai.

* "MIŠKAS IR LIETUVIS" - tokiu vardu Pedagoginis lituanistikos institutas Chicagoje išleido mokymo reikalui Maironio poezijos pavyzdžius, paimitus iš jo "Pavasario Balsų".

* SETON HALL universiteto stotis, New Yorke, transliuoja lietuvišką muziką. Ši programa girdima pirmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. vakaro. Programai vadovauja dr. J.Stukas.

* ANTANAS BRAZDYS, pasižymėjęs moderninio stiliaus skulptūromis, dalyvavo Londone Aleksandra Palace anglų menininkų parodoje. Kataloge nurodoma jo kilmė ir suteikiamos informacijos iš jo biografijos.

gražiomis, bet nekonkrečiomis kalbomis, o tiesiog statykim klausimą, kokiū būdu surasti organizatorių, kurs sugebėtų gauti narius, ne vieną kitą bet dešimtimis. Tik vienu būdu galim savo organizacijos narių skaičių padidinti, jeigu surasime daugiau sugebančių šiam kilniam darbu pasiaukojusių veikėjų.

Kol nesurasime daugiau veikėjų, negalime tikėtis geresnių vėjus rezultatų. O didžioji dalis aiškinimų tikrai neturi gilesnės reikšmės. Šiaja kryptimi veikiančioms kuopoms ir apskritims linkėtina gero pasisekimo.

TĒVYNĖ 2.

* LEONO SKABEIKOS, jauno poeto, gyvenusio 1904-1936 m. eilėraščiai, kurie dar nebuvo išspausdinti, surasti Lietuvoje, pas Fortunatą Kantėnį. Poetas šiuos eilėraščius skyrė savo sužadėtinei Albinai Kontentytei. Albina tragiškai žuvo.

* PAŽAISLIO vienuolynas, statytas septynioliktame amžiuje, dabar esąs remontuojamas. Šio vienuolyno pastatai dabar naudojami M.K.Ciurlionio muziejaus reikalams.

* K.P.DEVEIKIO pranešimu, lietuvių namų savininkų klubas - esąs paaukoję Balfui \$ 25.

* "LAISVĖS VARPO" radio programos vedėjai Bostone renka aukas, kad galėtų įsigyti aparatą, kurio pagalba, galėtų užrašyti visą programą į juosteles.

* VINCAS RIMOŠAITIS, dabar naudoja Rimsite vardą. Jis Manhattano centre 515 West 42 Street, turi Blue Galley restoraną. Tai bene vienintelis verslininkas lietuvis, įsikūręs šiame didžiuliam centre.

* KRISTIJONO DONELAIČIO kultūros namai, pagal architekto J.Minkevičiaus projektą, norima įrengti Tolminkiemyje, kuris rusų pakrikštytas: - "Čistyje Prudy". Šiuose namuose turėtų būti nedidelis muziejelis, skaitytkla, salė ir taip pat kavinė. Gerai, projektas paruoštas, bet ar bus leista tuos namus pastatyti Tolminkiemyje?

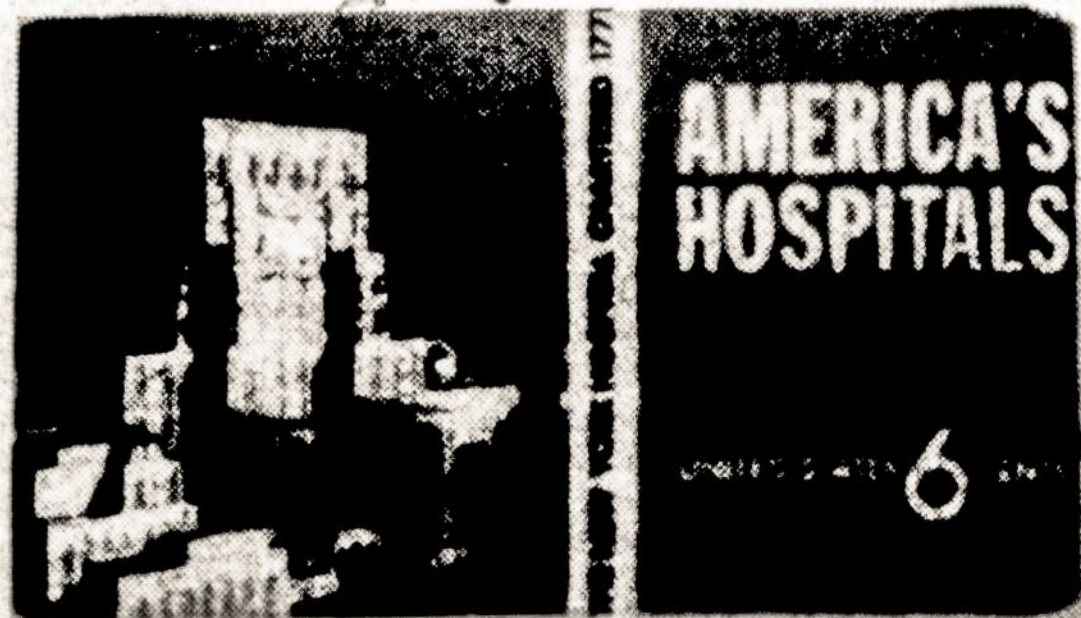
* KANADOJE veikiantieji, lietuviai kunigai - esamų parapijų klebonai, esą nusistatę aplankyti visas lietuviškas šeimas, be įsitikinimų skirtumo.

* JURGIO BALTRUŠAIČIO poezija, išversta į anglų kalbą. Keli jo eilėraščiai tilpo leidinyje, pavadiname "Russian Poetry".

* CHICAGOS Lietuvių Tarybos skyrius paskelbė kvietimą dalyvauti šio miesto 100 metų sukaktuviniame paradede.

* Į VASARIO ŠEŠIOLIKTOS gimnaziją, šiais metais įstojo 25 nauji mokiniai. Iš Vokietijos 13, iš Amerikos-10, Kanados - 1 ir iš Kolumbijos-1.

* "MŪSŲ PASTOGES", Australijos lietuvių laikraščio žiniomis, šiuo metu Australijoje gyvena 9,330 lietuviai, kartu su natūraliu prieaugliu. Tačiau Australijos lietuvių skaičius kiek mažėja, nes dalis išmiršta, o kita dalis išvažiuoja į kitas šalis.

SLA organizatoriai kviečiami stiprinti kuopas naujais nariais

Greitai atsiliepkite į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kurį dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. — Gerbiame Jūs SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Worcester, Mass.

Spalio 3 d. įvyko svarbus SLA 57 kuopos susirinkimas. Po trijų mėnesių atostogų — buvo kas ir veikti.

Sekretorius J.Krasinskas pranešė, kad tame laikotarpyje mirė du nariai — Ona Gaidienė ir Adomas Balsys. Jų pomirtinės išmokėtos jų giminėms.

Yra trys sergantieji — Leonas Jablonskis, Ona Žydelienė ir Elzbieta Orentienė.

Organizatorius A.Tamkus, pranešė, kad prirašė tris naujus narius. Išdininkas J.Dvareckas kalbėjo apie kuopos stovį. Vicepirm. V.Dabrila ir išdo glob. K.Zurlis, patvirtino šį pranešimą.

Bankieto, įvykusio gegužės 23 d. pelnas — daugiau šimto dolerių.

Toliau eita prie pasiruošimo "Centinio išpardavimo", lapkričio 21 d., Lietuvių Piliečių Klubo salėje.

K.Zurlis ir J.Krasinskas paruošė ir atspausdino 300 laimėjimo knygų — čių. K.Zurlis nupirko 600 bilietai. V.Dabrila savo žinioje turės laimėjimo knygeles. Išrinkta parengimo tvarkytojos — moterys: Ona Šilinskienė, Ona Rakauskienė, Marijona Naginionienė, Rozė Jušinskienė ir Ona Bendonienė. Joms padės Alena Lendraitienė.

Susirinkimui vadovavo Vincas Mitrikas.

Spalio 1 d. atžymėjo savo gimtadienius, žymūs SLA 57 kuopos nariai — veikėjai — Algirdas Zenkus 50-tuosius, o Aleksandras Žvaliauskas 78-tuosius. Laimingų i. ilgiausių metų jiems!

Spalio 4-tos dienos vakare, vykdamis iš Detroit, Mich. 200 kuopos jubiliejinio bankieto, SLA viceprezidentas Aleksandras Chaplikas bei jo palydovas Edvardas Pečiukaitis, buvo sustoję Worcesteryje. Parvyko geroje

nuotaikoje. Bankietas, sako, gerai pavyko. Jam vadovavo žymūs veikėjai — Antanas Sukauskas. Kalbėjo SLA prezidentas Povilas P.Dargis ir viceprezidentas Aleksandras Chaplikas.

Gražiai dainavo iš Chicagos trio, pareiškė, kad detroitiečiai svetingi lietuviai.

Spalio 18 d. Holy Name auditorijoje, koncertavo kanadienė Gina Čapkauskienė. Tai tikra dainos lakštutė. Vietos muzikos kritikas "Sunday Telegram" Mr. Morin, gerai įvertino jos dainavimą. Tačiau "kitiems davė vėjo už nesugebėjimą sekti dainininkę...

J.Krasinskas

Mirė Vincas Katkevičius

* VINCAS KATKEVIČIUS, mūsų skiltyse keliais atvejais gražiai paminėtas sulaukęs šimto metų ir 11 dienų, mirė. Chicagos lietuviai plačiai dalyvavo šio nepaprastai ištvermingo lietuvio laidotuviuose. Kopyčioje, G.Giedraitienė prie vargonų sugiedojo kelias atsisveikinimo giesmes. Kalbėjo M.Kriaučiūnienė, H.Andriulienė. V.Katkevičius didžiąją dalį savo amžiaus išgyveno Chicagoje. Jis ir jo žmona Kotryna buvo plačiai žinomi ir visų mėgiami. Vincas Katkevičius, palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

* LIETUVIŲ gydytojų draugija Chicagoje paskyrė tūkstantį dolerių V.K.Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" orkestracijai parengti. Ši opera bus pastatyta ateinančiais metais lietuvių jaunimo suvažiavimo metu.

* DRAMOS STUDIJA įsteigta Chicagoje. Pamokos esti Jaunimo Centre. Studijoje sutiko mokytojauti Živilė Numgudaitė.

Pittston, Pa.

SLA septinto apskričio metinis suvažiavimas įvyks sekmadienį, spalio 17 d., 2 val. po pietų, Lietuvių Piliečių Klubo svetainėje, 91 Main St., Pittston, Pa. Visos kuopos priklausančios 7-tam apskričiai, prašomos atsiųsti savo delegatus, kviečiami yra ir I-jo apskričio nariai.

SLA 7-to apskr. kuopos būtinai praneškite, neveliau iki spalio 11 d. 7-to apskr. sekretorei N.T.Bayoras, 160 Seneca St., Pittston, Pa., koks delegatų skaičius atvyks.

Nettie T.Bayoras

Ansonia, Conn.

SLA 66 kuopos susirinkimas įvyko rugsėjo 12 d., šv. Antano liet. parapijos salėje, kurį vedė kuopos pirmininkas Charles Stefan.

Fin. sekretorius Jonas Sciuckas, perskaitė kaitę iš SLA Centro, nurodanti, kad SLA organas "Tėvynė" visuomet tarnavo Susivienijimui ir lietuviams. Pasiryžę ir toliau šiuo atžvilgiu dirbti, tad prašo SLA kuopų rašyti žinias į "Tėvynę".

Dabartinis fin. sekretorius, buvo taip pat išrinktas SLA 66 kuopos organizatorium. Tad prašoma SLA narius teikti jam pagalbą, nurodant kokius asmenis galima įrašyti į Susivienijimą. Praneškite vardus naujam organizatoriui, arba patys įrašykite.

Rašant šį pranešimą, pasiekė nemalonį žinia, kad šios kuopos ilgameitis narys ir maršalka Antanas Jankauskas mirė rugsėjo 24 d., palaidotas rugs. 27 d. šv. Augustino kapinėse, su bažnytinėmis apiegomis, Seymour, Conn.

Paliko nuliūdime daug giminių ir draugų. Visiems reiškiamame užuojautą. Antanas Jankauskas atvyko į šią šalį prieš pirmą pasaulinį karą. Tuo laikotarpiu čia atvykusių jau mažai kas liko gyvųjų tarpe.

SLA 66 kuopos nariai atsiminkite, kad kitas susirinkimas bus svarbus, metinis, turėsime atlikti ir valdybos rinkimus. Po susirinkimo bus vaišės. Tad nariai kviečiami gausiai atsilankyti. Susirinkimas bus lapkričio 14 d., įprastoje vietoje ir laiku.

J.Marchulonis

* ALFONSAS ŽUKAUSKAS, Australijos lietuvis, netikėtai užsinuodijo maistu ir mirė. Jis gimė Kauno priemiestyje, Šančiuose, mėgo sportą, buvo veiklus jaunimo draugijose. Pastaruoju metu jis dirbo Melbourne bibliotekoje.

Kanados Lietuvių Dienai rengti komitetas: (iš kairės) A.Šukys, D.Vilbikaitytė, kun. J.Liauba, S.Zubrickienė, J.Šarapnickas, P.Balsas, P.Meškauskas, antroje eilėje — K.Jasevičius, S.Janušonis, J.Dainoras, K.Bogušis, P.Dauginas, J.Paukštys ir A.Paulionis.

Tukščiančiai sovietų šnipų vakaruose

Matome, jog daugumas vakarų pasaulio valstybių deda pastangas geruolui sugyventi su Maskva. Visokiais būdais stangiamsi sumažinti šiais laikais, išsigalėjusią, tarp valstybių įtampą. O tuo tarpu Maskva, beatodairiniu būdu, nepaisydama jokių pasėkmių vysto ir plečia šnipų tinklą vakarų pasaulio valstybėse. Jau toji aplinkybė, kad anglai buvo priversti išvaryti beveik penktą dalį visų sovietų ištaigų personalo, labai daug pasako. Ryžtingas anglų žygis atkreipė dėmesį viso pasaulio. Bet reikia suprasti, kad jeigu sovietai šnipinėja Anglijoje, tai kokio masto jų šnipinėjimo tinklas veikia Amerikoje?

Čia tuo tarpu vyrauja nuolaidumas. Iš Amerikos 10 metų bėgyje buvo išsiųsta tik 22 šnipai. Jų vienuolika buvo sovietų atstovybėje ir kita 11 jų delegacijoje prie Jungtinių Tautų. Ankstyvesniais laikais buvo apskaičiuojama, kad Amerikoje yra keli šimtai sovietų šnipų, o dabar jų skaičius neabejotinai padaugėjo. Šiuo metu čia yra 1,380 sovietų piliečių,

kurie eina šio ar tokio pareigų. Washingtono saugumo įstaigų manumu, bent pusė jų yra slaptosios sovietų policijos agentai. Patirta, kad kai kurių valdininkų žmonos taip pat atlieka slaptus patarnavimus.

Bet tai jau neva vieši Amerikos gyvenimo sekėjai. Tačiau greta jų yra didelis visai slaptų, sovietų pareigūnų užangažuotų šios šalies piliečių, kurie jiems pagelbsti. Washingtone dirbą sovietų valdininkų apie 400 ar 500, New Yorke jų yra maždaug 800-900. Kasdien šimtai sovietų piliečių atvyksta į Ameriką - dalyvauti konferencijose, suvažiavimuose ar turėdami specialius prekybos srities uždavinius. Dauguma jų turi diplomatinis pasus ir naudojami tam tikromis privilegijomis. Tik tuo atveju, kai kurių nors jų nutveria, taip tariant, už rankos, tik tada jų išsiunčia ir dauguma jų negali būti tinkamai nubausti. Atitinkamai sovietų šnipai paskirstyti ir daugelyje kitų kraštų.

Koks dolerio likimas?

Washingtono griežtai pasisakoma - prieš dolerio nuvertinimą ir su tuo surištą aukso kainų pakėlimą. Jeigu būtų pakelta aukso kaina, tai toks žygis jokios ekonominės reikšmės neturėtų. Yra palinkimas sumažinti aukso kainą ir pagaliau išjungti aukso vaidmenį iš valiutinės sistemos. Laisvas piniginių rinkos veikimas gali pagelbėti išspręsti ir dabartines problemas. Kai kurie Europos kraštai dirbtinai nustato savo pinigų vertę kas kliudo prekybai ir pramonėi. Kaip žinia, Europos šalys gana griežtai reikalauja atšaukti mokesčių - 10%, už įvežamas prekes. Tačiau Washingtono reikalaujama tam tikrų nuolaidų, be kurių papildomas mokeskis negalės būti atšauktas. Vak. Vokietija šiuo požiūriu parodė daugiau palankumo, lieka laukti, kad Prancūzija ir Japonija irgi būtų sukalbamesnės.

* SOVIETŲ ŠNIPUS, veikusius Anglijoje ir nepaprastai dideliame skaičiuje (105) išvarytus, išdavė KGB kapitonas Olegas Lialinas, kuris sakoma, policijos buvo sučiuptas vairuojant automobilį neblaiviam stovyje. Jis vėliau viską išpasakojo ir paprašė politinės globos.

* KONGRESO nutarimu, ateinantiems trejiems metams sumažinami taksai, bendroje sumoje - 15 bilijonų dolerių. Tai aiškus prezidento Nixono ekonominės politikos parėmimas. Taksų sumažinimas liečia ir eilinių taksų mokėtoją ir didįjį biznį. Tarp kitko personaline "Exemption" pakeliama nuo 650 dol. iki 675 dol. šias metais ir 750 dol. 1972 metais. Numatoma ir kitų lengvatų.

* MALCHOLM TOON senato patvirtintas JAV atstovu į Čekoslovakiją. Šio profesionalo diplomato biografijoje yra savotiškas momentas. Jis būdamas Amerikos atstovybėje Maskvoje, sovietų laikraščio Izviestija buvo apkaltintas šnipų tinklo organizavimu ir 1965 metais apleido Maskvą.

TEVYNE 4

Laima Švegzdaitė

* DVYLIKA MILIJONŲ pabėgėlių iš rytinio Pakistano, kaip žinovai sako, susirinks iki šių metų pabaigos. Indija bus priversta imtis priemonių ir sudaryti sąlygas, kad ši masė benamių žmonių galėtų atgal grįžti į savo kraštą.

* RUGPIUČIO mėnesyje šioje šalyje išmokėjimui nupirktų prekių kiekis pašoko net 827 milijonais dolerių. Jau daugelį metų prekių išmokėjimui pirkimas nebuvo toks didelis.

* HENRY KISSINGER, prezidento Nixono patarėjas, saugumo reikalams, vyksta į Pekiną. Sakoma, kad šios kelionės tikslas parengti būsimąją prezidento kelionę. Jis turės pasimatyti su atsakingais Pekino politiniais vadais ir aptarti būsimą vizito aplinkybes. O šis vizitas gali būti, įvyks anksčiau negu pradžioje buvo skelbiama, būtent - šių metų pabaigoje. Tada jam teks išsiaiškinti ir JAV dviejų Kinijų politiką Jungtinėse Tautose. Tačiau viskas galutinai paaiškės tik po Kissingerio pasitarimų.

LIETUVOS ŽYDAI MAIŠTAUJA

Vakarų Europos spauda, š.m. rugpiučio 2 d. paskelbė žinią apie 10 Lietuvos žydų suėmimą ties Vilniumi. Londono "The Times" rugp. 2 d. įdėjo Reuterio agentūros žinią, kurioje nurodyta: 10 Lietuvos žydų buvo suimta, jiems meldžiantis, šalia sovietų paminklo karo aukoms, už karą metų žuvusius žydus.

Apie 300 žydų buvo nuvykę už Vilniaus, prie paminklo, gi paminklas jau buvęs apsuptas milicijos. Žydai buvo paprašyti pasišalinti, bet jie atsisakė.

Visa Italijos spauda, radijai bei televizija taip pat tą pačią rugp. 2 d. įdėjo panašaus turinio žinią. (E.)

* NEW YORKO lietuviams pažįstamas Vaigauskas, kuris anuomet dirbo sovietų delegacijos sudėtyje prie Jungtinių Tautų, irgi pateko į tarpą iš Londono išsiunčiamų agentų.

* LAIMA ŠVEGŽDAITĖ High Parko liberalų nominuojama į Ontario parlamentą. Kadangi ji jau dabar sulaukė palankių vietinės spaudos atsiliepimų, tai tikimasi, kad tikrai ji pateks į parlamentą. Anglų kalna laikraščiai nurodo, jog ji lietuvaite, veikli Toronto mieste ir ypatingai pasižymėjusi etninių grupių organizacijose.

* APOLLO 15 astronautų atvežti mėnulio akmenys esą patys seniausi. Jų amžius - 4,15 iki 4,25 bilijonų metų. Šie duomenys nepaprastai svarbūs mokslininkams, tyrinėjantiems saulės sistemą.

* LONDONO priemiestyje vagys išbrovė į namus. Kai jie ieškojo ką nors pavogti, staiga išgirdo balsą: - Kas ten? Eikit šalin! Vagys išsigando ir išsoko į gatvę. Kaip tik pasitaikė policija ir juos suėmė. Teisme paaiškėjo, kad balsas, kuris išgirdino vagis, priklausė dresiruotam paukščiui-papūgai.

* AMERIKOS KATALIKŲ gyvenime, pastebimas savotiškas reiškinys. Pagyvenusiu kunigų skaičius vis daugėja, o jaunų kunigų mažėja. Pastaraisiais metais vis mažiau jaunų vyrų pareiškia norą būti kunigu. Paruoštame raporte Romoje įvykstančiam vyskupų susirinkimui tarp kitko sakoma, kad bažnyčia dabartiniu metu netenka daugiau ir daugiau kunigų, kurie buvo laikomi gabiausias ir labiausiai pasižymėjusiais. Sakoma, į vieta 23 mirusių ar pasitraukusių kunigų, ateina tik 10 jaunų.

* 900 SOVIETINIŲ ŽYDŲ pasirašė peticiją Kremliaus valdovams, kurioje reikalauja išleisti juos į Palestiną.

JURGIO BALTRUŠAIČIO JAUNOS DIENOS

Poeto simbolisto J. Baltrušaičio - (1873-1944), vaikystė, jaunystė, ir aplinka, kurioje brendo būsimo kūrėjas - beveik balta dėmė jo biografijoje, neskaitant vienos kitos jo paties užuominos. Sunku dabar rasti žmogų, kuris būtų tiesiogiai bendravęs su jaunu Jurgiu Baltrušaičiu.

Šis straipsnis paruoštas pagal poeto giminių bei gimtojo kaimo žmonių atsiminimus. Prisiminimų (daugiausia iš savo vyro) papasakojo Jurgio Baltrušaičio brolio Pranciškaus žmona, Marcelė Balijonytė, 1916 metais atitekėjusi į poeto tėviškę. Dabar gyvena Jurbarko.

Beveik prieš šimtmetį Paantvardžio kaime, netoli Jurbarko ir Skirsnemunės, 1873 m. gegužės 2 d. Kazimiero Baltrušaičio šeimoje gimė šeštas vaikas, sūnus.

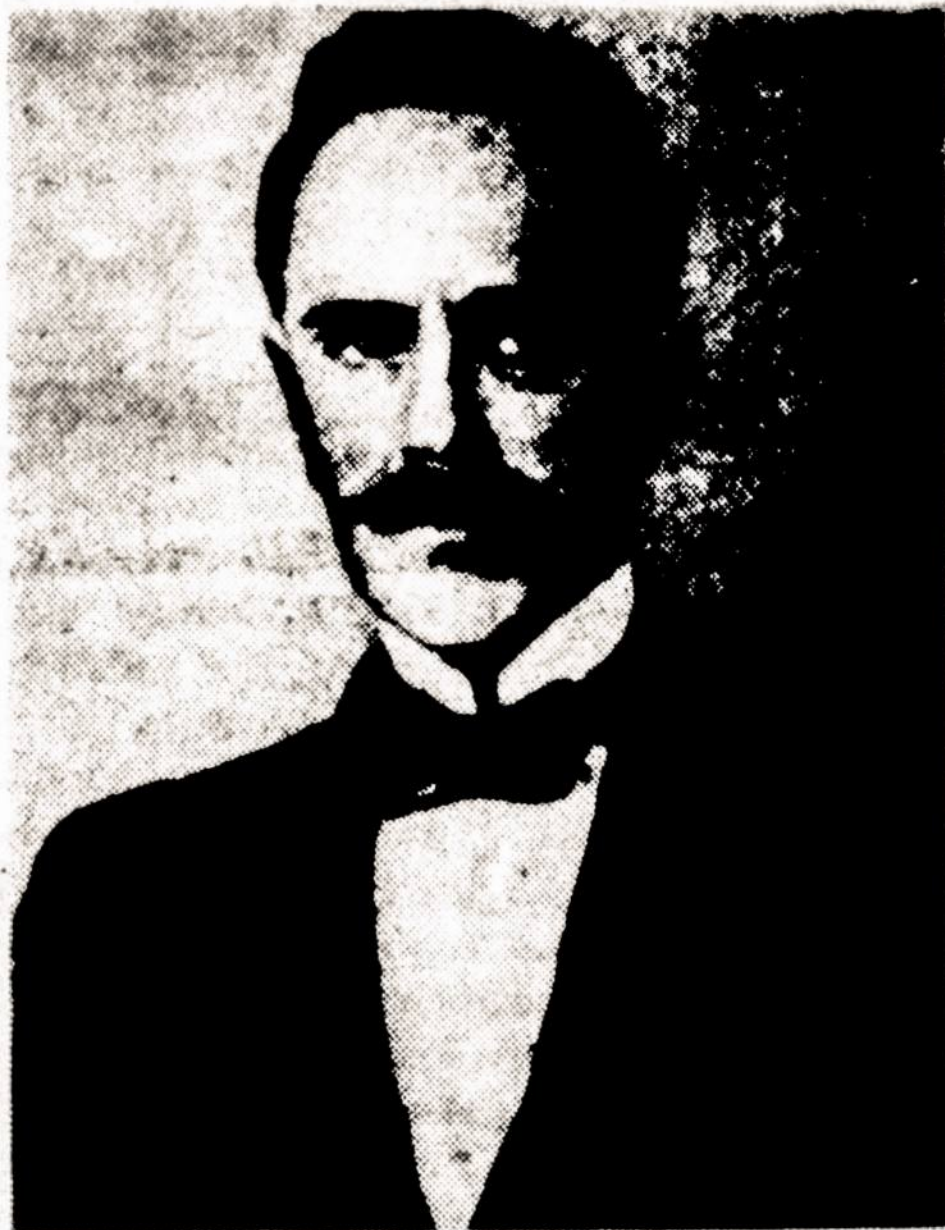
Stuboje ant lingės ėmė suptis iš vytelių nupintas lopšys poeto, kurio vardas ateityje bus minimas tautų enciklopedijose.

Kiek atmena apylinkės žmonės, iš senolių pasakojimų, Baltrušaičius dar vadinę Sibičiais. Niekas negali paaiškinti, kodėl Jurgio tėviškė vadinosi Sibičiai. Matyt, tai susiję dar su šeimos priešistoriu; dabar, jei norėsi atrasti poeto tėvų sodybvieta paklausęs kur Sibičiai, tuojau sužinosi, nors senųjų trobų neliko. Baltrušaičių pavardžių apylinkėje gausu. Atskirti padeda pravardės. Pirmieji nusilpinę kaminus vadinami Kaminiais ir pan.

Baltrušaičių ūkyje garsesnis buvo šeimnininkės balsas. Taip ir sakydavo kaimynai, kad Sibitienė bulves nusikasė, Sibitienė rugius išėjo. Poeto motinos taip pat būta smarkios moteriškės. O plieninis senelės būdas neužmirštamai ištrigo poeto atmintin. Pasakoja, kad po 1831 metų sukilimo, kai atėjo komitetas, surašantis vadinamus inventorius, ir paprašė senelę parodyti savo žemės ribas, nes baudžiavos dienos valstiečiui būdavo nustatomos pagal valdomos žemės kiekį, tai Sibitienė tokiais gestais ir žodžiais "parodė" ežias, kad matininkai antrą kartą neatėję. Tą žemaitiškai atkaklų senelės būdą paveldėjo ir Jurgis Baltrušaitis, - jo dėka iš ano meto lietuviško kaimo skurdžios buities jis prasimuše į gyvenimo ir kūrybos aukštumas.

Gyvenamasis Baltrušaičių namas buvęs apie 20 su viršum metrų ilgio ir 8 pločio. Statytas kirviu. Be piūklo ir vinies. Langai maži, "šešiaručiai" palangėse apvalūs rastai. Dvi vidinės sienos namą dalino į tris dalis: stubą, butą ir kamara. Stuboje, viduryje aslos, stovėjęs vadinamas žibintis, į kurį smūgystdavo degančias balanas. Dar 1916 metais lubose tebebubusi anga dūmams išeiti, skurdurais užkamšyta. Pasieniais - platus žuoliniai suolai, ant kurių šeimos nariams, pakeleiviams ir net kalėdauninkams tekdavę nakvoti. Stovėjusios ir dvi lovos, naminiais audimais užtiestos, ilgas platus žuolinis stalas, vaišėms ir šventėms baltai uždengtas. Kerčioje, ant trikampės lentynėlės - kantiškos, kalendoriai, knygelės, "atramento" buteliukas ir žąsies plunksna.

Antroji "vidurinė" trobos dalis - vadinamasis butas, kuriame išmūryta

Jurgis Baltrušaitis

didžiulė, iš kelių tūkstančių plytų, krosnis. Poeto brolio Pranciškaus antroji žmona Marcelė patvirtino, kad, atitekėjusi už našlio Pranciškaus, - Baltrušaičių tėviškėje atradusi kaip poeto parašyta:

O pirkioj - staklės, aukštas lanktis,

Ir duonkepio pajuodęs dangtis,
Lentynos, ližės, stiprūs vagiai,
Suolai ir kėdės medžio drūto
Ir krosnis, kuriama iš buto.

("Dulkės ir žvaigždės")

Sibičių sodyba vieniša stūksojo pamiškėje. Stovėjusi dar klėtis apvaliu stogu ir plati daržinė suveriamomis dirimimis. Visos trobos su plačiomis apsamanojusiomis šiaudų kėpurėmis, rėstos iš drūtų rastų, ilgam, ramiam gyvenimui. Pavasarį sode žydėdavo alyvos, vasarą - avižės, ramunės...

Nereikia būti dideliu gamtos žinovui, kad pajustum šitos, miško pašonėje stūkšančios sodybos nuotaiką. Visų kaimo sodybų langai apšaldavę, o Sibičių - tik pasirodžius saulės spinduliui, tuoj nutirpdavę. Jurgio krikštatėvis Žekevičius jau gilioje senatvėje pats klausdavęs ir pats sakydavęs: "Ar žinote kur rojus? Tai pas Baltrušaičius ir Galnaičius".

Autobiografijoje poetas rašo, kad skaityti ir rašyti pats namie išmokęs. Po 1863 metų sukilimo visos parapijinės mokyklos buvo uždarytos... Poeto vaikystė - sunkūs spaudos draudimo metai. Tiesa, nuo 1881 metų per Gelgaudiškį jauėjo knygnešius takai. Spausdintas žodis, keliavęs iš Tilžės per Jurbarką - pagrindinį spaudos perdavimo punktą, - be abejo, palikdavo pėdsakų ir užnemunėje ir aplinkiniuose kaimuose.

Eidamas dešimtus metus, Jurgis persikėlė gyventi į Skirsnemunę pas savo krikštatėvį Kazimierą Žekevičių. Klebonijoje Jurgis buvo netik mokinys, bet ir berniukas, tinkantis ir prie mišių patarnauti ir į stalą valgius nešti. Tačiau tą nelengvą kasdienybę atpirkdavo vakarai prie žibalinės lempos šviesos ir knygų, kurių jo krikštatėvis turėjo nemažai, nors daugiausia buvo lenkiškos ir lotyniškos. Beveik dvejus metus pasi- mokęs klebonijoje, Jurgis su globėju nuvyko į Kauną ir išlaikė stojamuosius egzaminus į Kauno gimnaziją.

Nemunu tada jau plaukiojo trys keleiviniai garlaiviai. Poeto tėvas - buvo ramus, lėtas, užsidaręs, neryžtingas, paskendęs smunkančio ūkio reikaluose, jautėsi nesąs geras ūkininkas ir su baime žiūrėjo į brangų sūnaus mokslą. Bet kitiems namiškiam Jurgio įstojimas į gimnaziją - kėlė džiaugsmo ir pasidžiavimo. Net Jurgio dėdė, motinos brolis Palubeckis iš Pamituvio, nagingas medžio darbų meistras, ta proga padaręs dėžutę rašalui ir plunksnoms sudėti. Pabaigęs gimnaziją, šią plunksninę Jurgis padovanojo broliui Pranciškui. Ji, matyt, ir bėra vienintelis daiktas, iš poeto vaikystės, išlikęs net iki šių dienų.

Kauno gimnazija garsėjo ir griežta drausme, reiklumu. Juodai dažytuose suoluose sėdėjo dauguma pirklių, kariškių, miesto valdininkų, sulenkė - jusių apylinkės bajorų ir tik labai mažai lietuvių valstiečių vaikų, miestiečių pravardžiuojamų "žmud". Net ir kai kurie mokytojai, ypač per istorijos pamokas, rasdavę progų pasityčioti iš lietuvių.

Nežiūrint krikštatėvio paramos, - Jurgio mokslas vis sunkesne ir sunkesne našta krito ant namiškių pečių. Tėvai jau pardavė kraštą girios, bet tai neilgam tegelbėjo. Gyvenimo sąlygos darėsi vis sunkesnės. Nebepatenkinti broliai Jurgį ėmę pravardžiuoti "pūstelninku". Motinos maldaujamas stoti į kunigų seminariją, lėtai atskiemenu: pa-si-gal-vo-siu. Ir K. Žekevičius tartum atšalo, atsidėjęs naujosios bažnyčios statybai. Tik Jurgis kabinosi į gyvenimą, atgal nesižvalgydamas. Prasodėjo sunkūs, savarankiško gyvenimo metai. Nuo penktos klasės šešioliktų metų jaunuolis pats užsidirbdavo duonai ir mokslui, versdamasis privačiomis pamokomis. Ši sunkų laikotarpį pragiedrindavo vasaros atostogos. Tėviškėje keldavosi anksti, žadindavo brolius - Antaną ir Pranciškų. Persilieję prie šulinio vandeniui, tekini nubėgdavo į giraitę. Po pušryčių kibdavo į darbus. Pranas nemėgęs ūkininko darbų, mieliau taisydavęs laikrodžius, siuvas masinas, pats darydavęs medžioklinius šautuvus.

Baltrušaičiai turėję apie trisdešimt dešimtinių žemės. Broliai Antanas ir Pranciškus žemę pasidalijo pusiau. Antanas šalimais, ant atsirėžtos žemės, pasistatė naujas trobas. Pranciškus pasiliko tėviškėje. Sesuo Ona, ištekėjusi už Dicevičiaus, apsigyveno Skirsnemuniškės I kaime, pamiškėje. Sesers Onos troba su plūktasla ir vaikais, aplipusiai didelę krosnį, Jurgiui darėsi artimesnė nei tėviškė, nes Ona jis bene labiausiai mylėjo po motinos. Dvynės seserys - Monika ir Ulijona pasiliko vienišos.

Ką tik atšventęs savo dvidešimtmetį, sidabro medaliu baigę gimnaziją, Jurgis jautėsi subrendęs ir savarankiškas. Sunkiai vertęsis paskutiniai gimnazijos metais, nesitikėdamas pagalbos ir toliau, atkakliai galvojo apie mokslą, nors dar nebuvo galutinai nusprendęs, kokį kelią pasirinkti.

(pabaiga kitame numeryje)

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

Pastos, milteliai - dantu, neapsaugo

Rašo dr. A.J.Gussenas

Dr. W.D. Millerio teorija labai paveikė dantų gydytojus, nes jie, per daug vienpusiškai profilaktika susižvėjo. Neapgalvotai sugestijai patikėjo, jog švarūs dantys genda netaip lengvai, bet jie vistiek gali sugesti. Tai nebuvo teisingas šūkis, kuri greitai pasisavino tūli dantims valyti madžiagų gamintojai ir burnai skalauti antiseptinių skysčių plautiniai. Tuoju rinkoje pasirodė su įvairiais vardais pastų, miltelių ir skiedinių burnai plauti. Žinoma, tai buvo geras ir pelningas biznesas. Vieni pramonininkai reklamavo savo produktus turint kalio, fosforo, nitrų perborato, kiti - magnezijos, amonijos, chlorofilo ir tam panašiai.

Atsiradus vitaminams ir antibiotikams, tuomet pastų gamintojai - visa gerkle sušuko, jog jų gaminiuose yra vitaminų nuo A iki Z, penicilino bei streptomycino ir visa eilė kitų antibiotikų. Dabar, tai jau tikrai bus dantys apsaugoti, o labiausia vaikų, nuo gedimo - manė šių gaminių vartotojai.

Ar dantų valymas pastomis ir milteliais apsaugo dantis nuo kariozinizmo? Visai ne. Mokyklose surinkti duomenys rodo, jog 95% visų vaikų turi

daugiau negu po du išpuvusius ir po tris gendančius dantis. Tad reikia sakyti, kad pastos, milteliai, įvairūs antiseptiniai skysčiai dantų neapsaugo nuo gedimo.

Dantų gydytojų draugija nei vieno iš tų preparatų nėra užgyrusi, nei atvirai pripažinusi. Ji konstatuoja, kad pastos ir miltelių pareiga - tai tik dantų nuvalymas, ne kas kita. Tų visų cheminių reakcijų nauda dar nėra įrodyta. Yra gerai žinoma, jog visų dantims valyti preparatų medžiaga tai paprasta kreida. O glicerinas, įvairūs aliejai, kvapnys ir prieskoniai, tai tik gomuriui ir nosiai sužadinti.

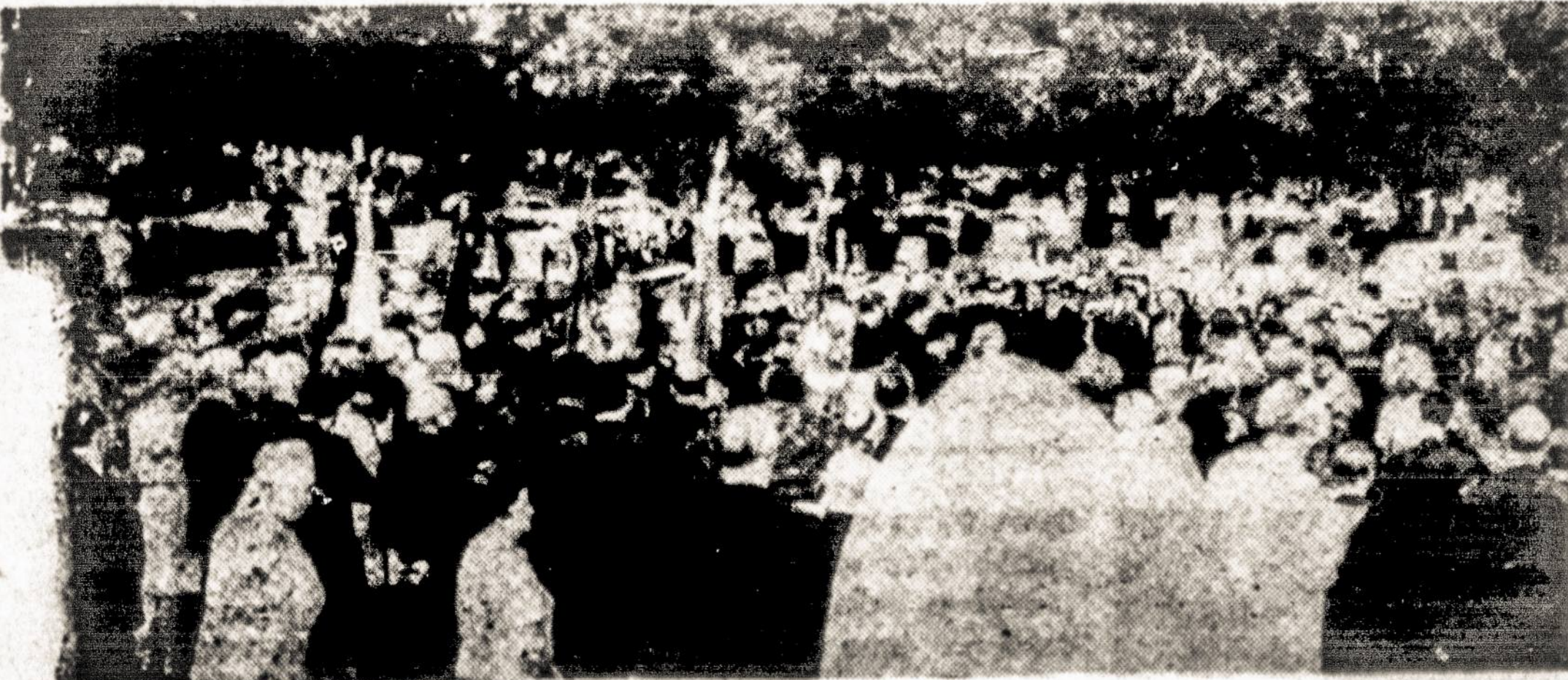
Dantims būtų daug sveikiau, jeigu juos žmogus valytų su paprasta kepimo soda (baking soda) ir valgomąja druska. Paimti du šaukštus sodos ir sumaišyti su vienu šaukštu valgomos druskos. Tokiu mišiniu galima dantis valyti, o sykiu ir smegenis masažuoti. Taip dantis valant, jie bus švarūs, o jų smegenys nebus kraujingos. Burną skalauti galima su drungnu vandenių, vietoje antiseptinių skysčių.

Baking soda ir valgomosios druskos mišinys, dantis palaikys daug geresnėje sveikatoje, negu pastos, milteliai ir antiseptiniai skysčiai burnai plauti!

BRITŲ DARBO PARTIJAI pakvietus, Lietuvos Socialdemokratų Partijos delegatūra savo atstovu paskyrė Juozą Vilčinską dalyvauti Darbo partijos konferencijoje, spalio 4-8 d. Brighton mieste. (E.)

VLIKO atstovybė Venezueloje, nuo š.m. rugsėjo 12 d. yra šios sudėties inž. Vladas Venckus - pirmininkas, Vanda Bieliūnienė - vicepirmininkė, sekretorius - mokytojas Juozas Kukanauza, Luiza Gavorskienė, - išdininkė, nariai: kun. A.Perkumas, dr. P.Dambraiva ir agr. Z.Garšva. (E.)

DR. P.DAUŽVARDŽIO laidotuvėse Chicagoje, dalyvavo Illinois gubernato-

Mirusio Lietuvos gen. konsulo dr. P.Daužvardžio laidotuvėse kuriose dalyvavo didelis skaičius Chicagos lietuvių.

BALTŲ TAUTOS AUSTRALIJOJE

Australijoje veikianti Baltų Taryba š.m. birželio 13 d. Adelaidės mieste buvo surengusi 1941 m. išvežimų minėjimą. Buvo priimta ir pasiūsta Rezoliucija Australijos ministrai pirmininkui ir užsienio reikalų ministrai. Minėjime pagrindiniu kalbėtoju buvo sen.G.S.Davidson. Jam ir rezoliucija buvo įteikta. Joje plačiai nurodyta, kad Baltijos kraštuose sovietų įvykdyta okupacija ir pabrėžta, kad pabaltiečiai, negali nepriminti apie įvykdytą neteisę. Pabaltiečiai ir toliau reikšdami lojalumą Australijai reikalauja laisvės savo kraštams.

Sen. Davidson š.m. rugpiūčio 17 d. laiške pažymėjo, kad naujasis Australijos užsienio reikalų ministras Nigel Bowen savo rašte dėkojo pabaltiečiams už jų įnašą Australijai ir nurodė, jog teigiama, kad jie rūpinasi savo tautiečiais užjūryje. Bowen baigė žodžiais: "Australijos vyriausybė supranta jų rūpestį ir nurodo nuolat skatinusi visus J.Tautų narius gerbti visus, Visuotinos Žmogaus Teisių Deklaracijos numatytus, išipareigojimus" (E.)

SIMO KUDIRKOS TRAGEDIJOS VAIZDAI

Hamburge, Vokietijoje leidžiamas iliustruotas savaitinis žurnalas "Stern", paskelbė straipsnį apie Simą Kudirką. Įdėtos devynios įvairaus didumo nuotraukos bei žemėlapis.

Straipsnio antraštė "Vieno pabėgimo eiga".

Smulkiai aprašyti Kudirkos dramatos tarpsniai: pasiruošimas ir šuolis, iš sovietų laivo "Sovietskaja Litva" į JAV laivą "Vigilant", Kudirkos apie 8 valandų pergyvenimai laive, toliau - brutalus Simo grąžinimas rusams, ir pagaliau, jo byla Vilniaus sovietiniame teisme.

Vokiečių žurnalo straipsnį pateiktas vienas naujas, JAV ar lietuvių spaudoje anksčiau nepastebėtas faktas. S.Kudirką nugabenus (padedant amerikiečiams jūrininkams) į sovietų laivą (tai buvo 11:40 naktį), po maždaug valandos "Vigilant" išlydėjęs į atvirą jūrą sovietinį laivą. Tačiau apie 3:30 val. ryto, lapkričio 24 d. šis laivas vėl buvo atsidūręs New Bedford uoste. (E.)

LIETUVOJE baigtas sukurti filmas "Tas prakeiktas nuolankumas", pagal J.Tumo-Vaižganto apysakos "Dėdės ir dėdienės" motyvus. Scenarijų paruošė V. Žilinskaite. Skelbiama, kad tai esanti tragedija buvusiais taisiais ir žiauriausiais baudžiavos metais. (E.)

ŠIĄ VASARĄ iš Maskvos Vnukovo aerodromo Lietuvon du kartu per dieną, didžiuoju lėktuvu - "Tu-124" maskviškiai skubėjo į Palangą. Mažesnis lėktuvas, AN-24, visą vasarą skraidė iš Palangos į Charkovą. Tai, aišku, žymiai pakėlė rusų vasarotojų skaičių Palangoje. (E.)

SLA MIAMI BEACH CONVENTION

The warm invigorating climate, the aquamarine billows, the white sands and stately palms were always a lure to our Lithuanian vacationer. Our SLA member from noisy New York, fog-bound Boston, industrial Detroit and Cleveland and humid Chicago is no exception. Already the SLA districts, meeting in New York, Chicago, Wilkes Barre and Boston, have decided to organize convention groups in their districts. The SLA Executive Board is exploring the possibilities of getting a special rate for the various groups which will be flying to the convention.

Of course, flying is the way to travel to the 1972 convention. In a matter of three-four hours most of our delegates could be in Miami. Modern comfortable jets could surmount the distances. The following mileage chart clearly shows that the distances are not so awesome: Baltimore - 1159 miles, Boston - 1563, Chicago - 1386, Cleveland - 1325, Detroit - 1406, New York - 1357, Philadelphia - 1258 and Pittsburgh - 1296. If one has a good automobile and plenty of time to spare traveling down our country's highways through scenic areas is the way to go to Miami. Remember: the Di Lido has free parking facilities for the SLA conventioners and their friends.

SLA Executive Board

PARKS DIST.'S KUMSKIS GETS 'I WILL' AWARD

Alexander G. Kumskis, 60, 11140 S. Columbus Dr., Worth, Ill., was one of 100 "Chicagoland I Will" award recipients honored at a special awards luncheon at the Conrad Hilton.

Kumskis' nomination was based on his 45 years of service for the Chicago Park district.

The 'I Will' awards are given each year to the 100 persons who best epitomize the "I Will Spirit of Chicago

Kumskis, who is now employed as a general supervisor of special recreational activities for the Chicago Park district, has served in the past as golf course manager, physical instructor and park supervisor of Marquette Park, 6700 S. Kedzie ave., assistant to the general superintendent of recreation in four district areas from 1959 to 1970.

Today, as general supervisor of special recreational activities, he is in charge of cultural activities, including music, drama, craft, art-craft, senior citizens and mentally retarded. He directs, supervises and promotes special events that are citywide in scope and involve - 225 parks and playgrounds.

In 1956, Kumskis was voted by his fellow park supervisors as the outstanding supervisor of the park district for having the best park-promoted recreation program for youth and adults of the community.

On Feb. 10, 1971 Chicago's parks General Supt. Thomas C. Barry, also President Daniel J. Shannon presented him with a plaque at the annual junior citizen award dinner in recognition of his promotional record, service and dedication to the community.

WASHINGTON. The National Confederation of American Ethnic Groups (NCAEG) representing 67 nationwide organizations with members in nearly every state of the Union, announced today formation of a national coordinating committee whose task is to establish guidelines for participation of ethnic whites in the \$ 10 million Ethnic Heritage Studies Centers project when bills new pending in Congress become law.

New Yorko tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas J. Matolaitienės, dalyvavo rugsėjo 18 d. Central Park tautų festivalyje.

ALBANY, Motor Vehicle Commissioner Vincent L. Tofany warned drinking drivers that, under a new law, breath-screening tests need only show the presence of alcohol to permit additional investigation by police.

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

Spalis 9, 1971

JUOZAS STADULIS, 32 kp., Buttonwood, Pa., gimęs Plymouth, Pa. Prie SLA prisirašė gegužės 1, 1917 m., mirė rugsėjo 8, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Helen Stadulis.

ONA SURVILA, 38 kp., Brooklyn, NY, gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 7, 1940 m., mirė rugpiūčio 13, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės sūnui, Jonui Survilai.

ONA VALIONIENĖ, 66 kp., Ansonia, Conn., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 2, 1925 m., mirė liepos 6, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės sūnui, Pranui Valioniui.

PETRONĖ KUIZINIENĖ, 104 kp., Pittsburgh, Pa., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 1, 1929 m., mirė rugsėjo 10, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai, Agnes Kuzin.

KAZIMIERAS STROGA, 104 kp., Pittsburgh, Pa., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 8, 1929 m., mirė rugpiūčio 21, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio sūnams, Leo ir Peter Stroga.

ANDRIUS GENCIUS, 159 kp., Collinsville, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 3, 1916 m., mirė rugpiūčio 20, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Stella Gencius.

JOSEPH J. BELSKI, 341 kp., Rhinlander, Wis., gimęs Chicagoje, Ill. Prie SLA prisirašė gruodžio 4, 1948 m., mirė rugsėjo 16, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Barbara J. Belski.

Viso.....\$ 4,050.00
Nuo pradžios šių metų
viso.....\$ 91,209.00

IŠMOKAMOS TAUPOMOS APDRAUDOS

Birutė Ziogas, Easton, Pa.
Vilius Ziogas, Easton, Pa.

Viso.....\$ 1,000.00
Nuo pradžios šių metų
viso.....\$ 27,250.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

A. Steponavičius, 57 kp., Worcester Mass., už 5 sav. 5 d.

I. Ivoskienė, 75 kp., Los Angeles, Cal., už 9 sav. 6 d.

J. Kondrotas, 236 kp., Toronto, Ont. Canada, už 2 sav. 2 d.

Viso.....\$ 160.61
Nuo pradžios šių metų
viso.....\$ 12,024.95

* **ANTANAS GUSTAITIS** - rašytojas, jau daugelį metų yra liuanistinės mokyklos vedėjas Bostone. Šiemet ten mokosi 120 mokinių. Šioje mokykloje mokytojauja Nijolė Baškytė, Aldona Dabrilaitė, Paulina Kalvaitienė, Liuda Senutienė, Renata Špokevičienė, Karolis Drunga, Algis Makaitis, Antanas Mažiulis ir Simokaitis.

* **DAILININKAS J. BAGDONAS** padarė ypatingai didelius keturis paveikslus, kurie vaizduoja partizanų kovas. Jo paroda bus spalio 8 d. Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85th Street, Woodhaven, N.Y.

* **LIETUVIŲ CHORAI** iš New Yorko, New Jersey, Connecticut ir Philadelphia, rengia rytinio pakraščio dainų šventę Eliza-beth, NJ Lietuvių parapijos salėje. Dainų šventė įvyks spalio 24 d., sekmadienį.

* **RALPH BUNCHE**, negras ėjęs Jungtinių Tautų sekretoriaus pavaduotojo pareigas, pasitraukia iš darbo, aiškindamas jog jo sveikata yra pablogėjus.

* **CHOU EN LAI**, Kinijos ministeris pirmininkas viešai pareiškė, jog Amerikos teniso žaidėjai buvo pakviesti į Pekiną paties Mao Tse Tungo. Tuo būdu jis norėjęs pradėti santykius su Amerika.

* **MAGDALENA GALDIKIENĖ**, dailininko Adomo Galdiko našlė, sulaukė 80 metų amžiaus ir buvo pagerbta savo bendraminčių tarpe.

* **SOVIETŲ VYRIAUSYBĖ**, po to, kai buvo pasirašyta su Vakarų Vokietija sutartis, steigia Vak. Berlyne, savo konsulatą. Ta proga nurodoma, kad sovietai galės pasinaudoti žemės sklypais, kurie prieš Antrąjį Pas. karą priklausė Baltijos valstybėms.

* **AUTOMOBILIŲ nelaimių** 1970 metais Lietuvoje, pagal statistikos duomenis, buvo daugiau keturių tūkstančių ir jose esą žuvę 670 žmonių.

* **KOSYGINAS**, Sovietų Rusijos ministeris pirmininkas atvyksta į Kanadą. Ta proga ruošama demonstracija, kurioje dalyvaus net 14 pavergtų tautų organizacijų. Prie šios demonstracijos rengiasi ir lietuviai, - ir tikimasi gausiai joje dalyvaus.

* **LIETUVIO VESTUVĖS** Afrikoje. Antanas Sibitis dirba kaip kompiuterių specialistas Nairobi, Kenyjoje. Ten jis vedė merginą iš Montrealio-Maxine Cuttler, o medaus mėnesiui išvyko į Angliją.

* **ALEKSANDRAS MACIJAUSKAS**, jau pagarsėjęs meninės fotografijos meisteris, dalyvavęs daugelyje užsienio parodų, tarp kitko Čekoslovakijoje laimėjęs diplomą, neseniai Kaune istoriniame Perkūno Pastate, turėjo savo darbų parodą.

* **BALFO** namas, kaip žinia, yra Brooklyne, Grand Street. Kai prieš 27 metus buvo perkamas šis namas, tada čia gyveno gana daug lietuvių. Dabar dauguma jų išsikėlė kitur. BALF-o Centro valdyba susirūpinus, ar perkelti rastinę ir lietuvių apgyventą vietą, ar namą patalysius pasilikti toje pačioje vietoje. Po to, kai BALFO namai buvo net dviem atvejais apiplėšti, šis klausimas pasidarė ypatingai aktualus. Yra sudaryta komisija, kuri šiuo reikalu rūpinasi ir stengsis BALF centra perkelti kitur.

* **AUKŠTESNIOJI** liuanistinė mokykla Cicero, Ill., pirmą darbo dieną turėjo 53 mokinius. Jų tikimasi sulaukti daugiau.

* **SUSIVIENIJIMAS** Lietuvių Argentinoje, kuris iš tradicijos visada palaikydavo su mūsų Susivienijimu broliškus santykius, dabartiniu metu mini savo gyvavimo 57 metus. Organizacijos pirmininkas R. Stalioraitis padėjo vainiką prie paminklinio lietuviško kryžiaus ir pasakė kalbą. Taip pat kalbėjo šio Susivienijimo veikėjai P. Meilutis ir A. Arlauskas.

* **O. KAIRELIENĖ**, laikraštyje "Laikas" džiaugiasi, kad nuo tų laikų, kai lietuviai pradėjo važiuoti į Argentiną, labai daug kas pasikeitė. Jeigu čia anksčiau buvo dauguma lietuvių nedidelio išsilavinimo, tai dabar išaugo didelis skaičius lietuvių inteligentų - daktarų, inžinierių, įvairių profesijų specialistų. Ir svarbiausia, kad dauguma uoliai dalyvauja lietuvių viešame gyvenime ir jį praturtina.

* **GIEDRĖS ČEPAITYTĖS** vadovaujamas "Rūtos" ratelis Chicagoje, atliko meninę programą Lietuvių Radio Forume, pradedant vėjų BALFO naudai.

* **LOS ANGELES** lietuviai susipažino su kun. A. Kezio dviem filmais - "Jaunimo Centras šiandien ir rytoj", o taip pat ir "Dvilika", kuriame dialogo formoje kalba su Ramune Kviklyte žymus lietuviai, kaip Leonardas Simutis, Adomas Galdikas, Juozas Žilevičius, Mykolas Vaitkus ir kt.

ALBRECHTO DUERERIO 500 m. gimimo sukaktį minint, Vilniuje, Parodų rūmuose, buvo atnaujinta dailininko darbų paroda. Buvo parodytos Duererio graviūros. (E.)

* **MOTERIMS** įstojimas į Amerikos karinius dalinius žymiai palengvintas. Dabar, mergaitės, sulaukusios 17 metų galės jau tarnauti kariuomenėje.

* **SENATORIUS EDWARD MUSKIE**, republikonų manymu, turės pralaimėti ateinantį pavasarį pirminiuose rinkimuose, Floridoje.

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRAŠTIS

Isteigtas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO, 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, einas 2 kartus savaitę
Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams - \$13.00, pusei metų - \$7.00
Susipažinimui - 2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestuose metams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00, vienam mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusei metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, vienam mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui - \$2.00. Užsienioose metams - \$21.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gaukite, jei pasirašite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Ašku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-čius metų. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. PRENUMERATA: - METAMS - \$ 7.00.

Užsisakykite KELEIVIO 1971 metų kalendorių.

Jo kaina \$ 1.50.

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 -W. 71st Street
Telef.: GRoevehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Tel. 296-2244

SHALINS

(SHALINSKAS)

Funeral Home

84-82 Jamaica Ave.

prie Forest P'way stoties
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbinga aptarnauja
laidotuviams
Koplyčios
visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS